

รูปแบบและแนวโน้มการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ขอรับทุนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ
ระหว่างปี 2565-2569

บุษราภรณ์ อินทร์ตาแสง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

อีเมลผู้ประพันธ์บทความ: kookkai@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) รูปแบบประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศที่นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ขอรับทุนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศเลือกเข้าร่วม ระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 และ (2) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการเลือกดังกล่าวรายปี และ (3) การเปลี่ยนแปลงของการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ขอรับทุนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 จำแนกตามปีการศึกษา ระดับการศึกษา และสาขาวิชา การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสำรวจย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลการสมัครรับทุนและการเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของหน่วยงานต่างประเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะนักศึกษาที่ได้รับทุนสนับสนุนและเดินทางจริง จำนวน 46 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเดินทางไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 78.26 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด โดยประเทศปลายทางที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ ญี่ปุ่น (12 คน) และไต้หวัน (11 คน) รองลงมาคือเวียดนามและจีน (ประเทศละ 4 คน) สำหรับประเภทกิจกรรมต่างประเทศ พบว่าโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและการฝึกงาน/สหกิจศึกษานานาชาติเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศมากที่สุด และเมื่อพิจารณาด้านสาขาวิชาพบว่าสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี มีจำนวนผู้ขอรับทุนเพื่อแลกเปลี่ยนไปต่างประเทศมากที่สุด ผลการวิจัยสะท้อนรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ การจัดสรรทุนสนับสนุน และการพัฒนากิจกรรมต่างประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและยุทธศาสตร์ด้านความเป็นนานาชาติของคณะในอนาคต

คำสำคัญ: รูปแบบกิจกรรมต่างประเทศ, แนวโน้มการเลือกประเทศ, นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์, การไปต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Patterns and Trends in the Selection of Destination Countries and Types of Overseas Activities among Engineering Students at Khon Kaen University Applying for Overseas Exchange Funding during the Academic Years 2022-2026

Butsarapon Intasaeng

Faculty of Engineering, Khon Kaen University, Mueang, Khon Kaen 40002, Thailand

Corresponding author's e-mail: kookkai@kku.ac.th

Abstract

This study aimed to (1) investigate patterns of destination countries and types of overseas activities chosen by engineering students at Khon Kaen University Applying for Overseas Exchange Funding between academic years 2022-2026, and (2) examine yearly trends and differences by study level and field of study, and (3) analyze changes in destination country selection and types of overseas activities among engineering students at Khon Kaen University Applying for Overseas Exchange Funding during the academic years 2022-2026, classified by academic year, study level, and field of study. This research employed a retrospective descriptive quantitative approach using secondary data obtained from the Faculty of Engineering's database of international mobility scholarships and overseas activities. The analysis included 46 students who received financial support and completed overseas activities. Descriptive statistics, including frequency and percentage, were used, and the results were presented in tables and figures. The findings revealed that most students participated in overseas activities in Asian countries, accounting for 78.26% of all participants. Japan (12 students) and Taiwan (11 students) were the most popular destinations, followed by Vietnam and China (4 students each). Student exchange programs and international internships/cooperative education were the most frequently selected types of overseas activities. Undergraduate students accounted for the largest proportion of participants. Chemical Engineering students accounted for the largest proportion of participants. The findings provide useful information for planning international collaborations, allocating financial support, and developing overseas activities that better align with students' needs and the Faculty's internationalization strategy.

Keywords: Overseas Activity Patterns, Destination Country Trends, Engineering Students, Student Mobility, Khon Kaen University

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ การพัฒนาสมรรถนะด้านนานาชาติ (International Competencies) ของบัณฑิตศึกษาระดับอุดมศึกษามีความสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบัน การพัฒนาความเป็นนานาชาติ (Internationalization of Higher Education) ได้กลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก โดย (Knight, 2004) อธิบายว่า ความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาหมายถึงกระบวนการบูรณาการมิติด้านนานาชาติ มิติระหว่างวัฒนธรรม และมิติระดับโลกเข้ากับพันธกิจ การดำเนินงาน และการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ (UNESCO Institute for Statistics, 2024) รายงานว่า ในปี พ.ศ. 2566 มีนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วโลกจำนวน 264 ล้านคน และมีนักศึกษาที่ศึกษาอยู่นอกประเทศต้นทาง (Internationally Mobile Students) ประมาณ 6.9 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าสามเท่าเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2543 สะท้อนให้เห็นว่าการเคลื่อนย้ายนักศึกษา (Student Mobility) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก ทั้งนี้ การเคลื่อนย้ายนักศึกษาไม่ได้จำกัดเฉพาะการศึกษาแลกเปลี่ยนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมการฝึกงาน การทำวิจัย การถ่ายโอนหน่วยกิต และกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ ที่ดำเนินการร่วมกับสถาบันคู่ความร่วมมือ ซึ่งล้วนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา (ปิยวรรณ รุ่งรพวงศ์, 2565)

การพัฒนาทักษะด้านภาษา การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลจากหลากหลายประเทศ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาความเป็นนานาชาติในระดับอุดมศึกษา (Deardorff, 2006) มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนด “การยกระดับสู่ความเป็นนานาชาติ” เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยและคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศในหลากหลายรูปแบบ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การฝึกงานและสหกิจศึกษาในต่างประเทศ การนำเสนอผลงานวิจัย การอบรมระยะสั้น และค่ายวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาการ พัฒนาศักยภาพของนักศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย (ชุดิมา สุดจรรยา และ เทื่อน ทองแก้ว, 2562)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่าการตัดสินใจเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมของนักศึกษายังคงกระจุกตัวอยู่ในบางประเทศและบางรูปแบบกิจกรรม รวมทั้งมีข้อจำกัดด้านข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนแนวโน้มการเลือกของนักศึกษาในช่วงเวลาที่ยาวต่อเนื่อง การทำความเข้าใจรูปแบบและแนวโน้มดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการปรับกลยุทธ์ด้านการต่างประเทศของคณะให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและทิศทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ (สินชัย เล็กวานิชกุล, 2567; สุจินดา เจริญศรีพงษ์, 2562)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า งานวิจัยจำนวนมากมุ่งศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปศึกษาต่างประเทศ” หรือ “แรงจูงใจและอุปสรรคของการเคลื่อนย้ายนักศึกษา” ทั้งในบริบทต่างประเทศและประเทศไทย โดยพบว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงของสถาบัน ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา โอกาสทางวิชาการ รวมถึงปัจจัยด้านระยะทางและความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ ล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประเทศปลายทางของนักศึกษา (Mazzarol & Soutar, 2002; สุจินดา เจริญศรีพงษ์, 2562) นอกจากนี้ Brooks and Waters (2011) ยังชี้ให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศไม่ได้ส่งผลเฉพาะต่อการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความสามารถในการปรับตัว และโอกาสในการประกอบอาชีพในตลาดแรงงานระดับนานาชาติ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยหรือแรงจูงใจในการตัดสินใจของนักศึกษา มากกว่าการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่สะท้อนรูปแบบการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมจากข้อมูลการดำเนินงานจริงของสถาบันอุดมศึกษา

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ศึกษารูปแบบและแนวโน้มเชิงสถิติของประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมในระดับคณะหรือสาขาวิชาเฉพาะค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งยังไม่พบการศึกษาที่วิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังหลายปีเพื่ออธิบายแนวโน้มการเลือกประเทศปลายทาง ประเภทกิจกรรม ระดับการศึกษา และสาขาวิชาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังไม่พบการศึกษาที่ใช้ข้อมูลการสมัครรับทุนและการเดินทางจริงของนักศึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศในระดับคณะอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญต่อการประเมินผลการดำเนินงานด้านความเป็นนานาชาติ และการกำหนดทิศทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันคู่ความร่วมมือในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของการสมัครรับทุนและการเดินทางจริงของนักศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2565-2569 ซึ่งสอดคล้องกับช่วงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ กล่าวคือ ในเชิงวิชาการจะช่วยให้เข้าใจรูปแบบและแนวโน้มการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ในช่วงปีการศึกษา 2565-

2569 จากข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง ขณะที่ในเชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสนับสนุนการวางแผนพัฒนาความร่วมมือกับสถาบัน คู่ความร่วมมือ การกำหนดทิศทางการจัดสรรทุนสนับสนุน การออกแบบกิจกรรมต่างประเทศ และการประชาสัมพันธ์โครงการให้ สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและยุทธศาสตร์ด้านความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ชุดิมา สุตจรรยา และ เทื่อน ทองแก้ว, 2562; สินชัย เล็กวานิชกุล, 2567)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกประเทศปลายทางของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เข้าร่วม กิจกรรมต่างประเทศ ระหว่างปี 2565-2569
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปี 2565-2569
3. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศ จำแนกตามปี การศึกษา ระดับการศึกษา และสาขาวิชา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจย้อนหลัง (Retrospective Descriptive Study) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจาก ฐานข้อมูลการสมัครรับทุนและการเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 ซึ่งจัดเก็บโดยหน่วยวิเทศสัมพันธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. แหล่งข้อมูล

- 1.1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สมัคร รับทุนสนับสนุนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศและเดินทางจริงในช่วงปีการศึกษา 2565-2569 จำนวน 46 คน โดยใช้ประชากร ทั้งหมดในการวิเคราะห์ (Total Population) จึงไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
- 1.2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ปีการศึกษา ระดับการศึกษา สาขาวิชา ประเทศปลายทาง และ ประเภทกิจกรรมต่างประเทศ

2. เครื่องมือวิจัยและตัวแปรที่ศึกษา

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ฐานข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากกระบวนฐานข้อมูลการสมัครรับทุนและ การเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจัดเก็บโดยหน่วยการ ต่างประเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ครอบคลุมข้อมูลระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 โดยวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลของนักศึกษาที่ได้รับ ทุนสนับสนุนและเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศจริง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐานของนักศึกษา
 - เพศ
 - ปีการศึกษา
 - ระดับการศึกษา
 - สาขาวิชา
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์
 - ประเทศปลายทาง
 - ประเภทกิจกรรมต่างประเทศ
 - แลกเปลี่ยนนักศึกษา
 - การทำวิจัย
 - การฝึกงานและสหกิจศึกษา
 - ศึกษาในหลักสูตรรถไฟความเร็วสูงฯ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลการสมัครรับทุนและการเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจัดเก็บโดยหน่วยงานต่างประเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ครอบคลุมข้อมูลระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล หากพบข้อมูลขาดหาย เช่น ประเทศปลายทางหรือประเภทกิจกรรมไม่ระบุ จะดำเนินการตรวจสอบซ้ำจากเอกสารประกอบ (เช่น หนังสืออนุมัติหรือรายงานหลังกลับ) ก่อนนำไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และ ร้อยละ เพื่อนำเสนอรูปแบบการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา

4.2. วิเคราะห์แนวโน้มของการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2565-2569 โดยจำแนกข้อมูลตาม ปีการศึกษา ระดับการศึกษา และสาขาวิชา และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง เพื่อให้เห็นลักษณะการกระจายตัวของข้อมูลและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน

5. สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อแสดงตัวแปรและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์รูปแบบและแนวโน้ม และนำผลที่ได้ไปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อผลลัพธ์ให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศเพิ่มขึ้น และมีความยั่งยืน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้รับทุนสนับสนุนและได้รับอนุมัติให้เดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศ พบว่ามีนักศึกษาทั้งสิ้น 46 คน โดยในช่วงปีการศึกษา 2565-2569 มีจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศเพิ่มขึ้นจาก 2 คนในปีการศึกษา 2565 เป็น 8 คนในปีการศึกษา 2566 และสูงสุดในปีการศึกษา 2567 จำนวน 19 คน หลังจากนั้นลดลงเป็น 14 คนในปีการศึกษา 2568 และ 3 คนในปีการศึกษา 2569 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 39 คน ขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 7 คน ดังแสดงในตารางที่ 1-2

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมด ขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกรวมกันคิดเป็นร้อยละ 15.21 สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมต่างประเทศของคณะวิศวกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่ขอรับทุนเดินทางไปต่างประเทศจำแนกตามระดับการศึกษา (ปี 2565-2569)

ระดับ	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569	รวม	ร้อยละ
ปริญญาตรี	1	8	18	12	-	39	84.79
บัณฑิตศึกษา	1	-	1	2	3	7	15.21
รวม	2	8	19	14	3	46	100.00

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาที่ขอรับทุนเดินทางไปต่างประเทศจำแนกตามหลักสูตรที่เรียน (ปี 2565-2569)

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
วิศวกรรมเกษตร	3	6.52
วิศวกรรมไฟฟ้า	3	6.52
วิศวกรรมโทรคมนาคม (นานาชาติ)	2	4.35
วิศวกรรมอุตสาหการ	8	17.39
วิศวกรรมเครื่องกล	3	6.52
วิศวกรรมโลจิสติกส์ (นานาชาติ)	9	19.57
วิศวกรรมเคมี	13	28.26
วิศวกรรมเคมี (นานาชาติ)	2	4.35
วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	6.52
รวม	46	100.00

2. รูปแบบการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงปีการศึกษา 2565-2569 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้รับทุนสนับสนุนและเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 46 คน 12 ประเทศ และ 1 เขตปกครอง โดยประเทศปลายทางที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 14 คน (ร้อยละ 30.43)

อันดับที่ 2 ไต้หวัน จำนวน 11 ครั้ง (ร้อยละ 23.91)

อันดับที่ 3 ประเทศจีน และประเทศเวียดนาม จำนวนประเทศละ 4 คน (ร้อยละ 8.70)

เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางไปยัง ภูมิภาคเอเชีย จำนวน 36 คน (ร้อยละ 78.26) รองลงมา ได้แก่ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.70) ส่วน ภูมิภาคโอเชียเนีย และ ภูมิภาคยุโรป มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน (ร้อยละ 6.52) ดังแสดงในตารางที่ 3

เมื่อพิจารณาประเภทกิจกรรม พบว่า โครงการแลกเปลี่ยน เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 41.30) รองลงมา คือ สหกิจศึกษา/ฝึกงาน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 39.13) ขณะที่ การทำวิจัย และ การศึกษาในหลักสูตรรถไฟความเร็วสูง มีจำนวน 5 คน (ร้อยละ 10.87) และ 4 คน (ร้อยละ 8.70) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรมรายปี พบว่า โครงการแลกเปลี่ยน มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปีการศึกษา โดยมีจำนวนสูงสุดในปีการศึกษา 2568 จำนวน 7 คน ขณะที่ สหกิจศึกษา/ฝึกงาน มีจำนวนสูงสุดในปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 คน ส่วน การทำวิจัย พบมากที่สุดในปีการศึกษา 2569 จำนวน 3 คน และ การศึกษาในหลักสูตรรถไฟความเร็วสูง พบเฉพาะในปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 คน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เดินทางไปต่างประเทศ จำแนกตามประเทศปลายทาง (ปี 2565-2569)

ภูมิภาค	ประเทศ/ ปีการศึกษา	2565		2566		2567		2568		2569		รวมแยก ตามระดับ		รวม	ร้อยละ
		ตรี	บัณฑิต	ตรี	บัณฑิต	ตรี	บัณฑิต	ตรี	บัณฑิต	ตรี	บัณฑิต	ตรี	บัณฑิต		
เอเชีย	สิงคโปร์	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	4.35
	ญี่ปุ่น	-	-	1	-	5	-	7	1	-	-	13	1	14	30.43
	ไต้หวัน	-	-	3	-	6	-	1	1	-	-	10	1	11	23.91
	เวียดนาม	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	4	-	4	8.70
	จีน	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	-	4	8.70
	เกาหลีใต้	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2.17
โอเชียเนีย	ออสเตรเลีย	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	4.35
	นิวซีแลนด์	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2.17
ยุโรป	เดนมาร์ก	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2.17
	เยอรมนี	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2.17
	สหราชอาณาจักร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2.17
	อิตาลี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อเมริกาเหนือ	แคนาดา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	4.35
	สหรัฐอเมริกา	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	4.35
รวม		2		8		19		14		3		46		46	100.00

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เดินทางไปต่างประเทศ จำแนกตามประเภทกิจกรรม (ปี 2565-2569)

ประเภทกิจกรรม	2565	2566	2567	2568	2569	รวม	ร้อยละ
แลกเปลี่ยน	2	5	5	7	-	19	41.30
สหกิจศึกษา/ฝึกงาน	-	3	9	6	-	18	39.13
ทำวิจัย	-	-	1	1	3	5	10.87
ศึกษาในหลักสูตรรถไฟความเร็วสูงฯ	-	-	4	-	-	4	8.70
รวม	2	8	19	14	3	46	100.00

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละประเภทกิจกรรมของนักศึกษาที่เดินทางไปต่างประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา ประเภทกิจกรรม	แลกเปลี่ยน	สหกิจศึกษา/ฝึกงาน	ทำวิจัย	ศึกษาในหลักสูตรรถไฟ ความเร็วสูงฯ	รวม
ปริญญาตรี	17	18	-	4	39
บัณฑิตศึกษา	2	-	5	-	7
รวม	19	18	5	4	46
ร้อยละ	41.30	39.13	10.87	8.70	100.00

3. แนวโน้มการเลือกประเทศและประเภทกิจกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา

3.1. แนวโน้มการเลือกประเทศ

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกข้อมูลตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 84.79) ขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและปริญญาเอก) มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 15.21)

สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเทศปลายทางที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 13 คน รองลงมา คือ ไต้หวัน จำนวน 10 คน และ ประเทศจีน กับ ประเทศเวียดนาม จำนวนประเทศละ 4 คน ขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เดินทางไปยัง ประเทศเดนมาร์ก ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และแคนาดา โดยแต่ละประเทศมีจำนวนนักศึกษาเดินทางไม่มากนัก แต่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของประเทศปลายทางเมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ดังแสดงในตารางที่ 3

3.2. แนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศจำแนกตามระดับการศึกษา

จากตารางที่ 5 เมื่อจำแนกประเภทกิจกรรมตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามีรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน และ สหกิจศึกษา/ฝึกงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาทักษะวิชาชีพในบริบทนานาชาติ

ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วม กิจกรรมด้านการวิจัย และ โครงการแลกเปลี่ยน โดยมีสัดส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการวิจัยสูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาแต่ละระดับการศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมุ่งเน้นการพัฒนาประสบการณ์และทักษะการเรียนรู้ ขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การออกแบบกิจกรรมต่างประเทศควรคำนึงถึงลักษณะและความต้องการของนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานด้านความเป็นนานาชาติสามารถตอบสนองเป้าหมายการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบและแนวโน้มการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีการศึกษา 2565-2569” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกประเทศปลายทาง รูปแบบการเลือกประเภทกิจกรรมต่างประเทศ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงปีการศึกษา 2565-2569 มีนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้รับทุนสนับสนุนและได้รับอนุมัติให้เดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศจำนวน 46 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 39 คน (ร้อยละ 84.78) และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 7 คน (ร้อยละ 15.22)

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีจำนวน 28 คน (ร้อยละ 60.87) มากกว่าเพศชายซึ่งมีจำนวน 18 คน (ร้อยละ 39.13) ดังแสดงในตารางที่ 1

ด้านรูปแบบการเลือกประเทศปลายทาง พบว่า นักศึกษาเลือกเดินทางไปยัง 13 ประเทศ โดย ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศปลายทางที่ได้รับความนิยมมากที่สุด จำนวน 14 คน (ร้อยละ 30.43) รองลงมา คือ ไต้หวัน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 23.91) และ ประเทศจีน กับ ประเทศเวียดนาม จำนวนประเทศละ 4 คน (ร้อยละ 8.70) เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางไปยัง ภูมิภาคเอเชีย จำนวน 36 คน (ร้อยละ 78.26) รองลงมา ได้แก่ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.70) ส่วน ภูมิภาคยุโรป และ ภูมิภาคโอเชียเนีย มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน (ร้อยละ 6.52)

ด้านรูปแบบการเลือกประเภทกิจกรรมต่างประเทศ พบว่า โครงการแลกเปลี่ยน เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 41.30) รองลงมา คือ สหกิจศึกษา/ฝึกงาน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 39.13) ขณะที่ การทำวิจัยมีจำนวน 5 คน (ร้อยละ 10.87) และ การศึกษาในหลักสูตรรถไฟความเร็วสูง และ 4 คน (ร้อยละ 8.70) ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรมต่างประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เลือกเดินทางไปยัง ประเทศญี่ปุ่นและไต้หวัน และเข้าร่วม โครงการแลกเปลี่ยน รวมถึง สหกิจศึกษา/ฝึกงาน เป็นหลัก ขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความหลากหลายของประเทศปลายทางมากกว่า และส่วนใหญ่เข้าร่วม กิจกรรมด้านการวิจัย ทั้งนี้ การเปรียบเทียบตามสาขาวิชา พบว่า หลักสูตรวิศวกรรมเคมี มีจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรวิศวกรรมโลหการ และ หลักสูตรวิศวกรรมอุตสาหการ ซึ่งสะท้อนความแตกต่างของการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมต่างประเทศในแต่ละหลักสูตร

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1) รูปแบบการเลือกประเทศปลายทาง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลือกเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศใน ภูมิภาคเอเชียมากที่สุด โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นและไต้หวัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเลือกประเทศปลายทางของนักศึกษาไม่ได้พิจารณาเฉพาะความสนใจส่วนบุคคล แต่ยังได้รับอิทธิพลจากความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา โอกาสในการได้รับทุนสนับสนุน ความต่อเนื่องของโครงการแลกเปลี่ยน ตลอดจนความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ประเทศญี่ปุ่นและไต้หวันเป็นประเทศที่คณะ วิศวกรรมศาสตร์มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยคู่สัญญาอย่างต่อเนื่อง จึงมีโอกาสนในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน การฝึกงาน และ กิจกรรมระยะสั้นมากกว่าประเทศอื่น ส่งผลให้นักศึกษาเลือกเดินทางไปยังประเทศดังกล่าวในสัดส่วนที่สูง ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับ (สุจินดา เจริญศรีพงษ์, 2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านระยะทางและความใกล้ชิดระหว่างประเทศมีอิทธิพลต่อรูปแบบการ เคลื่อนย้ายนักศึกษา ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าการเลือกประเทศปลายทางของนักศึกษามักเกิดขึ้นในประเทศที่เดินทางสะดวก มีต้นทุนการ เดินทางเหมาะสม และมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับ (ปิยวรรณ รุ่งวรพงศ์, 2565) ที่ อธิบายว่าความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายทางวิชาการและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรมระหว่างประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Knight (2004) ที่อธิบายว่าการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาเกิด จากการบูรณาการมิติด้านนานาชาติทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ ซึ่งความร่วมมือกับสถาบัน ต่างประเทศถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษา นอกจากนี้ (Mazzarol & Soutar, 2002) ยังพบว่า การเลือก ประเทศปลายทางของนักศึกษาต่างชาติได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแบบ Push-Pull ได้แก่ ชื่อเสียงของสถาบัน ความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัย คุณภาพการศึกษา และโอกาสในการประกอบอาชีพ ขณะที่ (Altbach and Knight, 2007) อธิบายว่า การขยายตัวของ ความเป็นนานาชาติในอุดมศึกษาทำให้มหาวิทยาลัยสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อรูปแบบการ เคลื่อนย้ายนักศึกษา

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่าประเทศปลายทางส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในภูมิภาคเอเชีย ขณะที่ประเทศในยุโรป อเมริกาเหนือ และโอเชียเนียมีสัดส่วนผู้เข้าร่วมค่อนข้างน้อย สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านเครือข่ายความร่วมมือ งบประมาณ สนับสนุน และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับ (UNESCO Institute for Statistics, 2024) ที่รายงานว่าการเคลื่อนย้าย นักศึกษามักเกิดขึ้นภายในภูมิภาคเดียวกัน (Regional Mobility) เนื่องจากปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ และ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

2) รูปแบบการเลือกประเภทกิจกรรมต่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและการฝึกงาน/สหกิจศึกษานานาชาติเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การใช้ภาษาอังกฤษใน

สถานการณ์จริง และการพัฒนาทักษะวิชาชีพมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมระยะสั้นเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ การฝึกงานและการแลกเปลี่ยนยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับบุคลากรจากหลากหลายวัฒนธรรม และพัฒนาความพร้อมในการทำงานในบริบทนานาชาติ

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ Brooks & Waters (2011) ที่เสนอว่าการเคลื่อนย้ายนักเรียนระหว่างประเทศไม่เพียงเป็นการแสวงหาความรู้ แต่ยังเป็นกระบวนการสร้างทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) และทุนทางสังคม (Social Capital) ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ (Deardorff, 2006) ยังเสนอว่าการเรียนรู้ในบริบทนานาชาติช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Competence) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21

3) การเปลี่ยนแปลงตามปีการศึกษา ระดับการศึกษา และสาขาวิชา

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศมากที่สุด ซึ่งอาจสะท้อนถึงนโยบายของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่มุ่งสร้างประสบการณ์นานาชาติให้กับนักศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษา การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการทำงานในสภาพแวดล้อมนานาชาติ ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ Knight (2012) ที่เสนอว่าการสร้างความเป็นนานาชาติควรเริ่มตั้งแต่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะสากล นอกจากนี้ (Leask, 2015) ยังเสนอว่าการพัฒนาความเป็นนานาชาติของนักศึกษาไม่จำเป็นต้องเกิดจากการศึกษาในต่างประเทศเพียงอย่างเดียว แต่ควรเกิดจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

แม้ว่าผลการวิจัยจะพบความแตกต่างของการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละสาขาวิชา แต่ความแตกต่างดังกล่าวอาจสะท้อนถึงจำนวนโครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยคู่สัญญาในแต่ละสาขา มากกว่าความสนใจของนักศึกษาเพียงอย่างเดียว ดังนั้น คณะวิศวกรรมศาสตร์อาจใช้ผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนขยายเครือข่ายความร่วมมือไปยังสาขาที่ยังมีโอกาเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศน้อย รวมทั้งพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชาได้อย่างเหมาะสม

4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์ควรขยายเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคยุโรป อเมริกาเหนือ และโอเชียเนีย เพื่อเพิ่มทางเลือกของประเทศปลายทางและกระจายโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา

2. ควรพัฒนารูปแบบกิจกรรมต่างประเทศให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับระดับการศึกษา โดยเพิ่มกิจกรรมด้านการวิจัย นวัตกรรม และการนำเสนอผลงานวิชาการสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควบคู่กับการส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนและสหกิจศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3. ควรพัฒนาฐานข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศให้เป็นระบบ พร้อมทั้งติดตามผลลัพธ์หลังการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การพัฒนาทักษะภาษา สมรรถนะด้านนานาชาติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลลัพธ์ด้านอาชีพ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินและพัฒนานโยบายด้านความเป็นนานาชาติของคณะ แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การบริหารจัดการกิจกรรมเคลื่อนย้ายนักศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนการกำหนดนโยบายด้านความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาในระยะยาว (ปิยวรรณ รุ่งวรพงศ์, 2565)

4. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประเทศปลายทางและประเภทกิจกรรม รวมทั้งศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมต่างประเทศ โดยใช้การวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods) เพื่อให้ได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะช่วยอธิบายพฤติกรรมและการเลือกของนักศึกษาได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างประเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่างประเทศของนักศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- ชุติมา สุดจรรยา และ เทือน ทองแก้ว. (2562). ความเป็นนานาชาติ: ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาไทยในเวทีระดับนานาชาติ. *วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช*, 32(2), 70-87.
- ปิยวรรณ รุ่งวรพงศ์. (2565). การศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายทางวิชาการและนักศึกษาโมบิลิตี้ในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*, 2(1), 1-13.
- สินชัย เล็กวานิชกุล. (2567). รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการเคลื่อนย้ายนักศึกษาต่างชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทยในยุคหลังโควิด-19 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา เจียมศรีพงษ์. (2562). ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนย้ายนักศึกษาต่างชาติมาศึกษาในระดับอุดมศึกษาไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 12(2), 68-82.
- Altbach, P. G., & Knight, J. (2007). The Internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
- Brooks, R., & Waters, J. (2011). *Student mobilities, migration and the internationalization of higher education*. London: Palgrave Macmillan.
- Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241-266.
- Knight, J. (2004). Internationalization remodeled: Definition, Approaches, and Rationales. *Journal of Studies in International Education*, 8(1), 5-31.
- Knight, J. (2012). *Concepts, Rationales, and Interpretive frameworks in the internationalization of higher education*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.
- Leask, B. (2015). *Internationalizing the curriculum*. London: Routledge.
- Mazzarol, T., & Soutar, G. N. (2002). Push-pull factors influencing international student destination choice. *International Journal of Educational Management*, 16(2), 82-90.
- UNESCO Institute for Statistics. (2024). *Record number of higher education students highlights global need for recognition of qualifications*. Retrieved from <https://www.unesco.org/en/articles/record-number-higher-education-students-highlights-global-need-recognition-qualifications>